

Előfizetési árak :

Egész évre ... .. 8 kor.
Fél évre ... .. 4 „
Negyed évre ... .. 2 „

Pénzküldemények a

„SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA R.-T.” címére Szászvárosra,
kéziratok a szerkesztőséghez Szászsebesre küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó :

PODHRADSKY EMIL.

Hirdetési díjak :

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fill. Ajánlközásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér — sékelt díjak egyezség szerint. —

IX. évfolyam.

Szászsebes, 1905. január 29.

18. szám.

A legelőjavítás fásítással.

(Folytatás és vége).

A legelő-erdő létesítésére és kezelésére többféle módot ajánlanak, s e szerint a terület képe vagy a fásított legelőhöz vagy az erdőhöz közeledik inkább, utóbbtól azonban főleg abban tér el, hogy legelőerdőnél a tilalmazási időn túl teljes zárlatra nem törekszenek, sőt a legelőtetés érdekében azt csökkenteni igyekeznek.

Legelőerdő létesítésénél olyan fanemek vendők figyelembe, melyek téres állásban is jól tenyésznek, talajjavító képességük, habár nem a legjobb, de kielégítő; e mellett pedig értékes faanyagot és gyümölcsöt szolgáltatnak, felújításuk olcsó és könnyű s hosszú tilalmazást nem igényelnek. Ilyen fanemek: száraz talajon a cser és molyhos tölgy, ákác, diófa, szelidgesztenyefa, üde és nedves talajokon a kocsános tölgy, amerikai dió, közönséges kőris-, nyár-, éger- és fűzfa; fenyők közül legalkalmasabbak a vörös fenyő, továbbá a fekete fenyő és erdei fenyő. A gyümölcsfa ugyan valamennyi alkalmas a legelőerdőbe, de még sem ajánlhatók, mert lassan nőnek és nagy gondozást igényelnek, a mi nagy területnél ki nem vihető. A fának a területen való mikénti elosztására vonatkozólag, vagyis hogy hány törzs jusson egy katasteri holdra, szem előtt kell tartani, hogy a talaj termőképességének megóvása sűrű állást kíván, míg a legelőtetéshez szükséges füterméshez világosság, tehát téres állás szükséges. A legelő-erdők szá-

mára legcélszerűbb sűrűség a) jó termőhelyen, valamint 0—15° lejtőszög alatt hajló területen 0·4, jobb talajokban 0·3 zárlat; b) közepszerű termőhelyen és 25°-nál nagyobb lejtésű területen 0·5; c) gyenge termőhelyen és 25°-nál nagyobb lejtéssel bíró helyeken; 0·6—0·7 zárlat. Utóbbi zárlat már inkább erdőhöz hasonló és nem való legelő-erdőkre, hanem valamely legelő-erdő egyes oly kisebb helyeire, a melyek tulajdonképeni erdőnek ki nem hasithatók.

A legelő-erdő egyik alakjánál, annak létesítése vagy felújítása rendszerint mesterségesen csemeteültetés útján történik. A csemetekertben nevelt csemeték úgy ültetendők, hogy holdanként mintegy 800 darab erőteljes csemete álljon; az ültetés négyes és hármas soros hálózatban eszközölhető. A csemeték gondosan ápolandók, gyomtól megtisztítandók. A befásított terület természetesen „tilos”-ban tartandó és csak akkor legeltethető, mikor a fa a marha szája alól kinőtt; a tilalmi idő annál hosszabb legyen, minél fiatalabb csemeték használatnak ültetéshez; 5 éves akácnál mintegy 5 év a tilalmi idő. A fahasználat rendes vágásokban, esetleg betoló üzemmódban előre megállapított terv szerint, tarvágás útján történik. A főhasználaton kívül mellékhasználat a fejlődő faállományban feleslegessé váló fa kivágása.

A legelő-erdőnek másik tulajdonképeni alakjánál a telepítés akként történik, hogy a területet ritka és sűrű lombu fákkal elegyesen lehetőleg teljes zárlatra beerdősítik s annak idején,

ha már talajjavító hatása bizonyos mérvben érvényesült, a sűrű lombu fák eltávolításával 0.5 zárlatra ritkítják ki. A gyéritésnél szigorú elvként követelik azt, hogy fennhagyott fák elosztása egyenletes legyen, tehát bizonyos — mérsékelt — zárlat az egész területen fennmaradjon. A fák ritkítása, kihasználása és felújítása erdészeti elvek szerint forgókban történik. A területnek egy része ezen kezelési mód mellett a legeltetés alól állandóan kivonatik. Ha például 100 éves forgó állapittatik meg 20 évi tilalmazással, akkor a terület 20 százaléka vagyis egyötöd rész nem legeltethető.

Legelőgazdasági szempontból a legelőerdő létesítése inkább csak sovány, rossz talaju, száraz síksági és dombvidéki területeken megokolt. Ellenben előhegységekben és alhavasi tájakon, a hol az árnyalásra szükség nincs, hátrányai fokozottabban mutatkoznak; nevezetesen a zárlat megbontása veszélyessé válhatik az által, hogy a szél vagy hó nyomása a sekély gyökerzetű fákat kidönti, s ez által a célt meghiusítja, sőt nagy károkat okoz.

3. A ligetes legelők olyan területek, melyeknél a talaj védelmét egyenletes elosztású gyér erdők helyett célszerűen elosztott nagyobb facsoportok és erdőpászták szolgálják, ezek között lévő teret pedig gyeppel borítja, vagyis a fás képletek és legeltethető részek határozottan elkülönített területeket képezve váltakoznak. Ez a váltakozás nemcsak térbeli, hanem időbeli is

lehet, mert a gazdasági szükség úgy kívánja nevezetesen, ha a terület más fütermésre nem alkalmas, vagy egyéb okból ezen részek beerdősíttetnek s az eddig erdősített részek helyét — a mennyiben nem feltétlen erdőtalajjal bírnak — gyeppel váltja fel.

A fás képletek rendszerint főleg a vízpartok mentén levő meredek oldalokat, szélnek kitett gerinceket, szóval a terület kevésbé értékes részeit foglalják el. Az erdős képletek azonban gyeppel alkalmas részletekbe is benyulhatnak, ha túlnagy területek megszakítása, vagy szél erejének megtörése a cél. Az erdős pászták megfelelő elosztással a legelőnek több szakaszra való elkülönítésére is szolgálhatnak, hogy a gyeprészek a fütermés fokozása véget pihentessenek.

A ligetes legelő alakzatnak előnye a legelőerdővel szemben abban nyilvánul, hogy a fás képletek szigorúan az erdőkezelés szabályai szerint tartva, a fák talajjavító hatása teljesen érvényesülhet, a fák magasabb korig meghagyhatók, e mellett pedig sikeresen fogják fel a sorvasztó szelek hatását a körülzárt gyeptől, a mely néha erősebben szárítja a talajt és fűvet, mint a nap heve, végül pedig a gyeppel nem lévén árnyékolva, tápdusabb és bőségebb.

Állattenyésztési szempontból még az az előnye a ligetes legelőnek a legelőerdő felett, hogy az állatoknak szabad mozgást enged, a mi a lovaknál szintén nem mellékes.

== Megvan a medve! ==

Az „Alkotmány“ után.

Irta: Petrássevich Géza.

„Mnyaszáros“, a magurai medve réme volt a sztarinai pásztoroknak. Ott a Magura oldalán és gerincén illatozott, pompázott a legdusabb fű, ott kerültek el a legnagyobb legelők és rétek. Azért bérelte ki az uradalomtól ezt a területet a legszivesebben a község, hogy ott kaszálja le télire a tarkavirágos rétet, ott legelészsze jószága az illatos fűvet.

De egyszer csak réme akadt ennek a szép idilli pásztorterületnek. Megjelent rajta „Mnyaszáros“, a husvő medve. Rozsdásvörös a szőre, hatalmasak a karmai, de még hatalmasabbak rettenetes agyari. A pásztorok nem bírtak vele. Ha rácsapott egy ökorre vagy tinóra,

hiába bökődtek a pásztortüzből előkapott tüzesvégű dorongokkal, „Mnyaszáros“ végzett álozatával s csak azután menekült a rengeteg sűrűjébe. Panaszkodtak miatta fünek-fának, de egyik vadász sem tudta puszkavégre kapni, mert Mnyaszáros nappal nem mutatkozott Gavrájába* meghuzódva lustálkodott s csak midőn feljöttek a csillagok, fellobbant a pásztorok tüze, került elő, hogy zsákmányra vadászson. Olyan volt, mint az emberevő tigris. Egyszer megkóstolta a vért s többé nem kellett neki se fű, se lomb. Vakmerő, elszánt és ügyes lett. S kiméletet nem ismert sem ember, sem állattal szemben.

*

Gyönyörű decemberi vasárnap volt. Planicska Jordán, a hercegi uradalom híres erdésze és a környék legjobb vadásza éppen ebédhez ült családjával, midőn belépett Sztrícó, az öreg „medveölő.“

— Uram! Örömhirt jelentek — szólt lelkesedve Sztrícó. Csapzott haját hátrasimitotta izzadt homlokáról s gunyáján rántott egyet.

* Sziklabarlang.

SPORT.

Az orvvadászat okai.

Minduntalan az a panasz hallatszik, hol ezen, hol azon a vidéken, hogy az orvvadászok nagy mértékben elszaporodtak. Némely vidéken a viszonyok már oda fejlődtek, hogy ha egy bérlő vagy tulajdonos valamelyik jobb területének vadállományára sulyt fektetni kíván, kénytelen vadőrjéül, vagy a területre való felvigyázóul a vidék legnotóriusabb vadorzóját szolgálatába fogadni, hogy a háborítatlan birtoklást annyira-amennyire magának biztosíthassa. Azt mondják, hogy a gyakorlatban ez az uzus be is szokott válni. De szerintem ez nem helyes; hanem csak kivételes állapot, csupán a körülmények kényszerítő hatása alatt állhat fenn és egyáltalában nem utánzásra méltó, még ha haszonnal is járna!

A vadorzásnak egyik elengedhetetlen eszköze a fegyver, e nélkül vadorzót elképzelni sem tudok. A törzök a vadorzók osztályában csak azt a helyet foglalják el, a mit a rablók világában a „csibész“ tölt be. Ez utóbbival elbánni könnyű dolog, az előbbi azonban fegyverét nemcsak zsákmányt ejteni, hanem azt tettenérés vagy orvvadászatának akadályoztatásakor, minden meggondolás nélkül az emberrel szemben is — használni szokta. Állításom valódiságát számtalan vadásznak szomorú tapasztalata bizonyítja. A vadászat betegségét vizsgálva, úgy állapíthatjuk meg a diagnózist, hogy az „okozat“ megszüntetésén fáradozva, az „okot“ keressük. A vadorzásnál az „ok“ a fegyverben keresendő.

Ha valamely napilapban, vagy valamely áruháznak jegyzékében lapozgatunk, rögtön szemünkbe tűnik a hirdetés: „Kitűnő vadászfegyverek kaphatók a legjobb minőségben 20 koronától 30 koronáig stb.“ Persze, az ilyen puskát beszerezni nem kerül nagy anyagi áldozatba, de lehet még kéz alatt olcsóbban is kapni puskát s így mindenki könnyen hozzájuthat. A ki eladja,

nem kérdi, hogy ki veszi és hová viszi, a ki meg veszi, nem siet bejelenteni a hatóságnak vagy bárkinek, egyszerűen boldog-boldogtalan vásárolhat fegyvert annyiszor, a hányszor csak akar. Az ilyen puskát aztán nem is igen szokták otthon a tükör mellé akasztani, jó helye van annak az ereszen is, vagy akárhol!

Az olcsó puska valóságos melegágya az orvvadászat állandó felvirágzásának. Nem kifogás az, hogy a fegyver nem ér semmit. Dehogy nem ér, lő az is, még kincstári próba sem szükségeltetik hozzá, hogy az erdő sűrűségében, vagy a „váltóknál“ bandukoló szarvast, őzet vagy bármely más nemesebb vadat a meghuzódó orvvadász 5—10 lépésről leterítse.

Ennek meggátlására eddigelé még semminemű erővel, vagy eszközzel nem rendelkezünk. Azok a vadászterületek, a melyeken szakképzett személyzet és számos vadőr szokott felügyelni, itt számításba ugy sem jöhetnek, mert elvégre nem mindenkinek adatott meg az a mód ha a vadászat nemes sportjának hódolni akar, hogy területére testőrséget szervezzen. Már pedig ellenkező esetben kénytelen eltűrni, hogy vadállományának tulnyomó hányadán a vadorzó elégitse ki passzióját!

Teszem fel... már most, ha ezen értéken aluli áru fegyverek beözönlése ellen gát emeltetnék, a bejövő fegyverek minősége, illetve egy minimális ára, de a mostaninál lényegesen magasabban megállapíthatnák, azok elárúsításától a versenybazárok, szatócsok és más mindenféle rövidárusok eltiltatnának és azok elárúsítása csak szakkereskedőnek vagy puskaművesnek engedtetnék meg, vajjon nem állna e be rögtön a változás?

Ha pedig az eladók személyazonosságát igazolt vevők neveit még bizonyos időkénti kimutatásba foglalva a hatósággal is közölnék, ez nem lenne az egyéni cselekvés szabadságának korlátozása, hanem csak a vadászat mint közgazdasági tényező érdekeinek megóvása. Ebben az esetben merem állítani, hogy minden kétséget

Planicska felcsillámló szemmel kérdezte:

— Nos, mi az, öreg?

— Megvan a medve!

— A „Mnyaszáros“?

— Igen, a „Mnyaszáros“. Rudik fedor ment át a Magurán Pcsolinára a sógora látogatására. Alig ért azonban a „Gyil“-ig, látta, amint egy medve a bükkök és mogyorók alatt kapargált a hó alatt. Visszafordult s beszaladt hozzám ijedtében. A „Mnyaszáros“ volt, azt mondja, biztosan.

— Ah, tehát a vén betyár kibujt az oduból s mogyoróra, bükkmakkra fanyalodott.

— Planicska Jordán megtörölte száját a leves után s felállt. A felesége rémülve kérdezte:

— Csak nem mégy a medve után?

— De megyek. Öreg, szalonnát, pálinkát a táskába.

— De hát, Jordán, Vasárnap? Most jöttél a miséről? Nem félsz az Istentől? — könyörög a feleség.

— Nem lehet. Azt a bestiát el kell pusztítani.

— De hisz kibujik az máskor is az odujából.

— Lehet, de nem bizonyos. Az pedig bizonyos, hogy most ott van a magura alján, a „Gyil“-ben. Elkel tehát pusztítani. Nekünk is két tinókat tépte szét a nyáron.

Vette a puskáját és ment. Az asszony meg sirva nézett utána. És a gyerekek? Azoknak egyszerre elment a kedvük a sok ajándéktól, amit hozott nekik tegnap este a kis Jézus.

— Fedor, biztos vagy te benne, hogy a „Mnyaszáros“ volt az medve?

— Uram, hiszen tudja, hogy vadorzó hirében állok. A vadorzó pedig nem téveszti el a vadát. Ő volt a „Mnyaszáros.“ Egyedül voltam, puska nem volt nálam, hát menekülnöm kellett.

Igy haladtak a „Gyil“ felé a ropogós, hol sikos, fuvatagos havon hárman. Planicska Jordán, Sztrícó az öreg „medveölő“ és Rudik Fedor, a vezető.

A „Gyil“-ben voltak. A hatalmas tisztáson, melyre léptek, halálos csend, némaság hönolt. A hanyatlólélemben sugárzó nap sárgásan világította meg a szűz havat, a

kizárólag az orvvadászat is rövid időn belül, ha teljesen meg nem is szűnne, de mindenesetre mai káros jellegét teljesen elvesztené.

REMETEY KÖVÁRY JÁNOS.

Az Évkönyv

megrendelőinek száma lapunk zártáig 826. Szép szám, de még mindig elenyészőleg csekély ahhoz képest, a milyennek lennie kellene két olyan nagy testületnél, mint a milyenek az erdészeti és vadászati altisztek. Milyen más eredménnyel dicsekedhetnek más szakmabeliek! A pénzügyőrök rendes évkönyve tudomásunk szerint évente hétezernél több példányban kerül a megrendelők kezére s így nyilvánvaló, hogy azt jóformán valamennyi pénzügyőr megrendeli. Igen, mert ezek jól felfogják azt, hogy az ilyen hasznos és szolgálatközben lépten-nyomon szükséges kézikönyvet alig nélkülözhetik. Az általunk szerkesztett s pár hét múlva megjelenő Évkönyv nem kevésbé hasznos és nélkülözhetlen tanácsadója az erdészeti és vadászati altiszteknek s mégis az összességnek eddig alig 4 százaléka rendelte azt meg, tehát minden százból csak négyen! Megengedjük, hogy az erdészeti és vadászati altisztek nagyobb részének talán tudomása sincs az Évkönyv megjelenéséről, de hát hol vannak azok, akik tudnak róla? Utánna néztünk egy kissé nyilvántartásainknak, s megdöbbenve tapasztaltuk, hogy csak lapunk rendes olvasói közt is még közel 500 van olyan, ki az Évkönyvet meg nem rendelte. Valóban nagyon elszomorító jelenség lenne, ha ez a közöny állandó maradna s reméljük is, hogy azok, kik azt még eddig nem tették, a jövő hó elejével sietni fognak mulasztásukat helyrehozni. Hiszen csak nem akarunk hátramaradni a pénzügyőrök mögött?!

tisztás széle meg halványan kéklött a bükkök árnyékában. A három kipróbált vadkan-kopó szimatolni kezdett s nyugtalanul kaparta hátsó lábával a havat. Az öreg Sztriccó alig birta visszatartani őket.

Planicska épp ki akarta adni a parancsot, hogy szabadon kell eresztetni a kutyákat a láncokról, midőn Rudik hirtelen felkiáltott:

— Itt a medve! s a tisztás feletti sűrűbe mutatott.

Galyropogást hallatszott és egy eltűnő sötét tömeget lehetett a sűrű alánövés között észrevenni. A kutyák felszabadultak láncaiktól s szélesebben, hangos basszus-ugatással tüntek el a jelzett irányban.

Kezdődött a hajsza. Az erdész elül szaladt nehéz csizmájával s utána könnyű bocskorban az öreg Sztriccó s mire a hatalmas szál-erdőbe értek, a három hies kopó már fogva tartotta a medvét. Ő volt valóban, a „Mnyaszáros.” Egy fatörzshöz támaszkodva csapkodott jobbra-balra, de a három kutya közrefogta s nem tágitott mellőle. Felmászhatott volna a fára, de lehetetlen volt. Mert ha megfordul, hátuljába kapnak a ku-

Ujabb megrendelőink a következők:

542. Horváth Pál, Parád.

543. Sándor György, Kecskemét.

544. Juhász György, Kolonica.

545. Schmidt Pál, Prigona.

546. Botos Mihály, Malomviz.

547. Kiss Károly, M.-Valkó.

A NAGYVILÁGBÓL.

Mig nálunk a képviselőválasztások okozta izgatottság hullámai lassacskán simulni kezdenek, addig a hatalmas orosz birodalomban tetőpontra hágott az izgalom, melyet a sztrájkoló munkások forradalma idézett elő. Az előző hét első napjai meghozták az orosz fővárosban azt, a miről már régebben suttoztak a hírek, de a mit senki sem akart hinni: a munkások forradalom-szerű lázongását. Midőn ugyanis a munkát beszüntetett munkások tiz- sőt tán százezrei a cári palota elé vonultak, hogy kivánságaikat a cár eléterjessék, itt katonaság fogadta őket s csakhamar elhangzottak az első sortűzek, melyeket azután más több sortűz is követett, nagy vérontást vive végbe a munkások sűrű soraiban. Az orosz hivatalos jelentések csak több száz halottról és sebesültről tesznek említést, mig magán tudósítások ezokről beszélnek. Egy lengyel lap most azt a szenzációs hirt bocsátotta világgá, hogy a galíciai határszélen elhelyezett osztrák-magyar csapatok parancsot kaptak volna az Oroszországba való bevonulásra és a lázongás elnyomására. Más hírek szerint ezt a feladatot Németország csapatai teljesítenék. Az orosz hatalom alatt álló finnek is állítólag kitérték a forradalom lobogóját. Így tehát Oroszországnak most nemcsak külső, hanem belső ellenségekkel is kell küzdenie s kérdés, nem lesz-e kénytelen

tyák s visszahúzzák és ha fel is menne, érzi, hogy akkor üldözői elől nem menekülhet.

Midőn üldözőit meglátta a medve, hirtelen kavargás támadt. A három kutya meg a medve egy gomolyban hemperegtek le a hegyoldalon. Hol a kutyák, hol a medve volt lent. Lőni nem lehetett, közvetlen közelből. Planicska már felfogta puskáját, midőn a gomolyag begurult egy mély és meredek szakadékba. Sztriccó és Rudik lélekszakadva rohantak fel a hegyen, hogy a szakadék végét elérve, a tulsó oldalra jussanak. Mire oda értek, a medve már felkapaszkodott az innenső oldalra.

Planicska felemelte fegyverét. A lövés eldőrdült s a medve elnyújtózott. Nyakából erősen ömlött a vér.

Planicska diadalmas kiáltással rohant feléje, de a medve abban a pillanatban felugrott, egy bükk törzséről tépett mohával betömte a sebet, összeszorította a nyakát s Planicskára rohant. A két vadász a szakadék tulsó oldalán megdermedve állott a helyén s tehetetlenül nézte a történeteket.

békét kötni a japánokkal, hogy a belső forrongást elfolythassa. A harctérről egyébként ujabban semmi hír sem jön s úgy látszik, hogy ott mostanában fontosabb mozzanatok nem merültek fel.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Február havi erdészeti teendők.

Erdőnyésztés. Erdei magvak. A kőris- és akácmag szedése még mindig tart, úgy szintén folytatandó az erdei-, fekete- és lucfenyő-tobozoknak gyűjtése és pergetése. Az egermag még most is halászható és vagy azonnal elvetendő, vagy az elvetésig zsákokban a víz alatt megőrzendő. Kezdjük el a veres fenyő tobozainak szedését. A napos magpergetők legkésőbb e hó végéig üzembe hozandók. Folytassuk a csiráztatási próbákat. A teletetés alatt levő tölgy- és bükkmakkot gondosan lapátoljuk és óvjuk a korai csirázástól. A talajt készítjük elő a vetéshez és a csemetekertekben nyessük a lombfahusángokat. A csemetekertekben ássuk fel az üres ágyakat. Tartsuk készen erdőmivelési szerszámainkat.

Erdőhasználat.

A siksági, az elő- és közép-hegységi erdőkben a favágást folytassuk. Ellenben a vetővágásokban és különösen az áradásos ligeti erdőkben és a mocsaras víznyős területeken álló éger- és nyírfaerdőkben a vágások lehetőleg még e hónapban befejezendők és az utóbiakból a fa okvetlenül ki is szállítandó. Az épületfáldöntés befejezendő. A cserkéreg erdőkben a puhafa kivágása és a ritkítások folytatandók. A botoló- és nyesőüzemben kezelt erdőnél a vágások megkezdendők. Az előkészítő vágásokból a fa kiszállítása befejezendő. Az épületfát, a fűrésztönköket, valamint a szénítésre szánt

Planicska nem vesztette el lélekjelenletét. Amint a medve rohamra emelkedett, puskájának agyával jól fejebevégtá azon az oldalon, amelyiken a seb volt. A medve feje félrebillent s a sebből kibugygyant a vér. A medve megtántorodott, az erdész menekült a szakadék felé, s ott megállott. A medve újból támadott s az erdész megvívta a támadást, újból fejbe kólintotta. Megint kibugygyant a vér a medve nyakából s ismét elesett. Planicska menekült, a szakadék tulsó oldalán levők tüzeltek a medvére, de nem találtak.

Harmadszor is szembe álltak. Az erdész hatalmas csapásra emeli puskáját, de a medve már megokosodott. Vágtában elkapja a puska agyát, de az ütés oly erős, hogy elveszti az egyensúlyt; befordul a meredek mély hasadékba s magával rántja a vadászt is . . . Lefordul a vadász s ott lenn, a sziklahasadék mélyén összeölelkezik a medvével. A lenn rekedt kutyák rávetik magukat a medvére s marcangolják. Fölösleges már. A medve kimult. De élettelenül fekszik melletta Planicska Jordán a híres vadász is. Csak kettőt rántott a nyakán hatal-

tüzifát rendeltetési helyeikre szállíttassuk. Tegyük meg az előkészületeket a tutajozásra. Készítsük elő az usztatókat és az usztatáshoz szükséges fát. Vizsgáljuk meg a partműveket és szerezzük be az esetleges javításokra szükséges rözsekötegeket. Biztosítsuk az alámosott partokat. Fuvaroztassuk az erdei utak kavicsolásához szükséges kőanyagot.

Erdővédelem.

A moha alatt található hernyók és bábok pusztítása céljából kedvező időben a hómentes be nem fagyott talajra hajtsuk ki a disznókat. Fenyvesekben dönt-sünk fogófákat a korán rajzó szúfélék fogására. Minél szárazabb, enyhébb az időjárás, utóbbi intézkedés annál fokozottabb mérvben eszközzendő. Tartós hideg mellett a falopások ellen az őrizet fokozandó.

A fagydaganatokról.

Írta: Dr. Seligmann.

Télen a test takaratlan, a hidegnek legjobban kitett részein, mint a kéz, orr, fül vagy a lábak, ha hosszabb ideig vízben vagy hóban állottak, 0°-nál vagy azon alóli hőmérsékletnél a hőkisugárzás, azaz a belső meleg átadása a környi levegőnek a rendesnél fokozottabb; különösen gyenge gyermekeknél sápkóros és anamiás egyéneknél észlelhető ez nagy mértékben, ezért a fent nevezett helyeken u. n. fagydaganatok támadhatnak.

A vérkeringés a test környi, azaz a szívtől távolabb eső részein a sziv egyenletes működése dacára nem oly élénk, mint a szivhez közelebb eső szervek és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert a vérerek a periphéria felé mindinkább szűkülnek, másfelől pedig a gyengén fejlett vagy sápkóros és vérszegény egyének, kiknek a vér minősége a rendestől eltérő, oly fontos két mozzanat, mely a fagydaganatok létrejövetelét igen befolyásolja.

A fagydaganatok fillérnyi egészen talárnyi mekoraaságu többé-kevésbé kifejlett laposan elterülő dagok, melyeknek közepe kékesen van elszinesedve, szélök

mas karmaival a „Mnyaszáros“ s átszakította az ütőereit. Oly biztonssággal, mintha a hiuztól tanulta volna.

*

Este van már. Letűnt a nap s a hold szelid sugaraiban miriád hópihe fürdik, kékes ragyogással. Két parasztszánka halad a Magura alján. Az egyikén egy hatalmas medve, a másikon egy lepedő. Utána szomoru kíséret: Sztricot a vén medveölő és Rudik a vadorzó.

Beérnek a faluba; besiklik az első szán az erdészlakba. Sztricot az öreg megy elől s utána hozzák a medvét.

— Megvan! Megvan! Megvan a medve! — kiáltja az asszony s szalad ki az udvarra.

Az öreg medveölő leveszi a sapkáját, két könygördül ki a szeméből s rámutatott a másik, a leterített szánra:

— Megvan a medve, — de ott fekszik az ura is kiterítve.

pedig élénk pirosak; t. i. a nagyfagyásra hajlamosító részekben (orr, fül, kéz és láb) a hideg behatása alatt a verőerek (artériák) összehúzódnak a mi halvány-ságot, vértelenséget von maga után; az összehúzódtott véredényekben a véráram legalább is meglassudott mert a vérkeringés hirtelen akadályra talál, melyet a szív az egyenletes működése miatt nem képes leküzdeni. Könnyen érthető most, hogy a megszükkült véredényekben a vérkeringés hiányos lesz, a miért is vizszeres (venosus) pangás áll be, minek jelenlétét a bőr kékes-vörös színe fogja jelezni. Ha már most a megfagyott testrészt meleg helyre kerül, a véredények kontraktiója és ezzel a véráramban volt akadály megszűnik és így a vérekes vér eljuthat a megfagyott helyekre is, minek következtében a fagydagat élénk piros színt ölt.

Míg hidegbehatás alatt a megfagyást nem is érezzük, addig a megfagyott részek felmelegedése után kellemetlen visszketegség lép fel, mely gyakran a fájdalomérzésig fokozódik, a mi már ösztönszerűleg is vakarásra kényszeríti. A vérkeringés pangása miatt a vérsavó az ereket körülvevő szövetekbe lép (I. foku megfagyás); a véres savó annyira megsaporodhatik, hogy láthatólag felemeli a felette takaró szarurétegeket (a bőr legfelsőbb rétegét) a fagyási dag közepén hólyagocskák képződnek, mely felpukkad és a zavart vérkeringés miatt gyógyuló hajlamot nem mutató fekély támad (II. foku megfagyás.) Több ízben megfagyott testrészek állandóan kékesvörös színűek és puffadtak (kronikus megfagyásnál.) Végre a nagy hidegnek hosszabb ideig való behatása alatt, a szövetekben és a hólyagcsában kilépett véres savó is megfagy, a mikor a megfagyott rész kisebb-nagyobb terjedelemben elhal (III-ad foku megfagyás.)

A gyógyeljárást illetőleg első sorban a profilaxisról (óvintézkedésekről) kell szólnunk. Télen meleg ruha, keztyű, meleg harisnya és meleg cipő hordása, nyáron hideg fürdő, lemosás, tornázás, szóval edzés; aránylag igen könnyen fagnak meg a szeszitalokkal visszaélő egyének, mivel a véredények sok szesz behatása alatt erősen kitágulnak és így a belső hőmennyiség nagy mértékben és gyorsan át lesz adva a környi levegőnek (fokozott hőkisugárzás; ennél fogva a mérsékelt ivás is melegen ajánlható.

Vérszegény és sápkóros egyéneknek az alább említendő helyi kezeléssel kívül arsen és vastartalmu orvosságot kell rendelni.

Első foku megfagyásnál naponta a megfagyott részek meleg vízben való fűrésztését ajánlom; a vízhez kevés csersavat adhatunk, továbbá kámforszesz, ecettel való bedörzsölés jöhet alkalmazásba. Igen használatos háziszser a fagydagatok petroleummal vagy asztalosenyvvel való bekenése; más esetben iblanyszesszel (tinctura de jod) ecsetelünk legfeljebb 5 napig naponta egyszer; ezen eljárások csak első foku, tehát bőrrel fedett fagydagatoknál használhatók; másod- és harmadfoku fagyásnál a sebkezelés elvei szerint járunk el.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A madarak életkora.** A madarak átlagos életkoráról írok most egyet-mást s mert azt hiszem, hogy az mindnyájunkat érdekel, felsorolok egynéhány érdekes kivételt is: Alkmear városában (Hollandia) 1672-ben egy olyan hattyu mult ki, melynek még 1573-ban rézkarikát tettek volt a nyakára, melyre az évszámon kívül a hattyu tulajdonosának nemesi címere is rá volt vésve. Tekintve, hogy e karikát csak felnőtt példányokra szokták volt alkalmazni, elmondhatjuk, hogy ez a hattyu csak pár hónappal volt kevesebb száz évesnél. De a hattyu némelyek állítása szerint, 300 évig is élhet. A hattyu után a sólyom következik, mely néha 162 évig is él. Ilyen nagy életkort s talán még magasabbat is érnek a sasok és keselyűk. Így pl. 1719-ben kimult egy kőszáli sas, melyet 104 évvel előbb fogtak el és a mely már szabadon léte alatt is sok esztendőt élhetett. Egyfakó keselyű, melyet 1706-ban kerítették kézre, 1824-ben szünt meg élni, tehát 118 évet töltött fogságban.

A papagályok is hosszú ideig élnek. Fogva tartott példányokon e tekintetben bámulatraméltó tapasztalatokat tettek. Egyesek közülök jóval túlélték a családokat, melyeknek körében életök nagy részét töltötték, sőt, a mint egy amerikai mondában olvassuk, egy egész nép kipusztulásának, végeltünésének voltak ébren maradó tanúi. Igen hosszú életű a holló is. Állítólag élhet 300 évig is. A szarka ellenben csak 20—25 évig él. A házi tyúk 15—20, a fácán 15, a pulyka 16 és a galamb 10 évig is él. A kisebb énekesek életének tartama 8—18 év. A kanári pl. nálunk 19 évig, hazájában, a Kanári-szigeteken tovább is él.

* **Megfigyelések az időjárásról.** Az elmúlt 1904. évben Európaszerte olyan kiszámíthatatlan károkat okozott az általános és hosszantartó szárazság, melyhez hasonlót a közelmúltban csak az 1902. év tud felmutatni. A megfigyelések azt mutatják, hogy a nedves és száraz esztendők bizonyos rendszerben követték egymást. Így az 1872-iki nagy esőzésekre szokatlan szárazság következett, mely két évig tartott, 1875-ben pedig egy kilenc éves periodus vette kezdetét, melynek nedvessége az átlagos nedvességi fokot jóval felülmulta. 1888 óta egy esős esztendőre két évi szárazság következett s e szerint a megfigyelés szerint a jelen évben szintén nagy szárazság fog beállani Európában, míg a jövő év időjárása esős és nedves lesz. A tudomány természetesen nem foglalkozik komolyan ezekkel a megfigyelésekkel, mert ha az időjárásban mutatkozik is valami rendszer, annak okát nem lehet kikutatni. Nem lehetetlen azonban, hogy ha Langleinek a napon és a nap sugarainak rezgésén végzett megfigyelései sikerre vezetnek, megoldható lesz az esős és száraz évek rendszerének rejtelme is.

* **Az emberi test sulya és nagysága.** Egy híres angol anatomus, a kinek az emberi agyvelő működéséről írott könyve nagy feltűnést keltett a tudományos körökben, most egy újabb könyvében az emberi test nagyságának és sulyának összefüggését vizsgálja. Eddigi megfigyelései alapján azt mondja, hogy a normális fejlettségű ember rendszeren annyi kilogramm nehéz, mint ahány centiméterrel magasabb egy méternél. Ha tehát valaki 1 méter 75 centiméter magas, akkor testsulya 75 kilogramm. Az eredményre több próba után jött rá, s azt tapasztalta, hogy a test magassága és sulya között levő ezen összefüggés a legtöbb esetben csak csekély eltérést mutat.

* **A leghosszabb és legrövidebb napok.** Tudvalevő dolog, hogy a nappalok és éjjelek hossza a földgömbön a szerint változik, a milyen a földrajzi szélességi fok alatt van az illető földterület. Az eltérések néha igen szembetűnők, különösen a közép-európaiaknak a hol tudniillik a nappal és éjjel szabályszerűen váltakozik, s mondhatni kevés, alig pár órai különbséggel, minden évszakban egyforma. Ezzel ellentétben a magas északon fönt az izlandi jéghegyek között három és fél hónapig van állandóan nappali világosság. Norvégia északi részében a nappal május 21-én kezdődik és júl. 22-én végződik. Tornea svéd határvárosban a leghosszabb nap 21 és fél óráig tart, a legrövidebb 2 és fél óráig. Szent-Péterváron és Szibériában, Tobolszkban 19 óráig tart a leghosszabb, 5 óráig a legrövidebb nap. Stockholmban és Upsalában 18 és félóra a leghosszabb, 5 és fél óra legrövidebb, míg Berlinben és Londonban 17 és félóra a leghosszabb nappal.

NAPI HIREK.

— **Helyreigazítás.** Lapunk 14-ik számában, a „Napi Hírek“ rovatában „Főuri vadászat“ cím alatt megjelent közleményünkben sajnálatos tévedés folytán egyes résztvevők nevei kimaradtak. A „mint házigazdák“ elé ugyanis gr. Szapáry István és neje lett volna szedendő, továbbá kimaradt még gr. Ráday Gedeonné öméltósága is, mit ezennel készséggel helyreigazítunk.

— **Preparatóriumunk áthelyezése.** A nagy áldozatok árán felállított tömő intézetünk vezetője jövő hó elsejével Bucsára költözik s így kérjük azokat, kik vadászszakmányukat preparáltatni óhajtják, a madarakat vagy más állatokat ezentúl a következő címen küldeni: Ifju Podhradszky Emil. Bucsa. Bihar megye.

— **Lelőtt fatolvaj.** Koppány Mihály, m. kir. erdőőr a szászsebesi m. kir. erdőhivatal hátszegi védkerületében f. hó 16-án hajnalban kiment a védkerületébe s itt kézi száznak a nyomaira akadván, ezeken haladt tovább. Csakhamar rá is bukhat öt emberre, kik a már levágott fa összegyűjtésével foglalkoztak. Ezeket felhívta az erdőből azonnal való távozásra, közülök erre

négyen rimánkodtak, hogy hagyja meg nekik a már összeszedett fát, a kissé távolabb levő ötödik azonban, Zlatzky Péter hátszegi lakos hallván a kiutasítást, baltáját feje fölött forgatva és ütésre készen neki rohant Koppándynak. Koppány a támadás elől hátra ugrott s támadóját hasba lőtte. A sörétes lövés Zlatzky-n halálos sérülést ejtett. A hatósági eljárás eredményét nem mulasztjuk el annak idején közölni.

— **Erdészeti altisztek mulatsága.** A következő meghívót kaptuk: Az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz tartozó erdészeti altisztek segélyegyletük alapja javára 1905. évi február hó 4-én Perecsenyben, az áll. iskola helyiségeiben zártkörű táncvigalmat rendeznek. Kezdeté este 7 órakor. Beléptidij: Személyjegy 2 K. Családjegy 5 K. A rendezőség.

— **Két család a hóban.** Két anya egy-egy gyermekével, egy tízéves fiúval és egy tizenöt éves leánnyal, Alexandrovácból a szomszédos faluba ment látogatóba. Oriás hóvihar lepte meg őket s a hófúvásban eltévesztették az utat. A fáradságtól a hidegtől csakhamar összeroskadtak. A szülők hogy megóvják gyermekeiket, betakarták őket vastag kendőjükkel. Másnap reggel arra járó utasok találtak rájuk. A két anya akkorra már megfagyott, gyermekeik azonban életben maradtak.

— **A beállott vadászati szünet alatt.** A vadász-közönséget oktatta legjobban mulattatja Parthay Géza díszesen illusztrált kitűnő vadászlapja a „Vadászati és Állatvilág“, melynek munkatársa Bársony István, Fónagy József, és az ország legjobb vadászirói. Fegyvertani cikkeit Herényi Gotthárd Sándor, kynologiai részét Hanvay Zoltán, Kerpely Béla stb. írják. Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, Rottenbiller-utca 30. szám.

— **Küzdelem a farkasokkal.** Fadda borsodmegyei község határában az erdőben négy favágó munkás foglalatostkodott estig, amikor hazafelé indultak. Az erdőszélen két kóbor farkas állotta útjukat. A faragók a vállukon lógó fejszéhez kaptak s elakarták riasztani a fenevadakat, de az éhes farkasok neki mentek az embereknek s valóságos harc fejlődött ki a farkasok és favágók között. Végre is a négy ember agyonverte a két farkast, két munkást azonban összemartak a vadállatok. Sebeik azonban szerencsére nem veszedelmesek.

— **Megégett tanuló.** Végzetes szerencsétlenség történt január hó 19-én este a lőcsei állami kertiskolában. Nagy készülődés folyik most az évvizsgálatra és a növendékek még éjjel is tanultak. Az egyik szobában a petróleumlámpa éppen kialvófélben volt, erre Kuhn Ádám egy 20 éves tanuló petróleumot öntött a lámpába, de vesztére. A petróleum az égő kanóctól meggyuladt és a tanuló ruhájára kiömlött. Társai, a helyett, hogy segítségére siettek volna, kirohantak a szobából és a szerencsétlen fiatalembert sorsára hagyták. Mire segítség érkezett, oly sulyos égett sebeket szenvedett, hogy életbenmaradásához nincs remény.

— **Vadászatok Pálffy János gróf uradalmain.** Pálffy János gróf egyike azoknak a főurainknak, a kik példával szolgálnak arra nézve, hogy a vadóvás és a vadtenyésztés együtt jár a földnek szeretetével. Bár ő maga előrehaladott kora és gyengélkedése következtében már a vadászati összejöveteleken sem vehet részt és jöllehet a vadászati sportot személyesen sohasem üzte; pozsony- és trencsénmegyei birtokain a vad tenyésztésére és óvására nagy gondot fordít. Ez évben f. hó 11 és 12-ikén a királyfai uradalom fácánosaiban tartotta meg rendes vadászatait, a műkincsekkel megrakott királyfi kastély körül fekvő és még Mária Terézia korában e célra létesített pagonyokban. A vadászatokon, a melyekre a szabadelvű főur budapesti tisztelői közül is többen voltak hivatalosak, Pozsonymegyéből résztvettek: Bartál Aurél főispánon kívül Bolla Kálmán tábornokszernagy, v. b. t. t., Grocsányi Gyula állategészségügyi felügyelő, Péterffy Zoltán iparfelügyelő, Pantocsek József dr., Hubert József műépítész, Tóth Elemér és Koderle Emil uradalmi igazgató. A két napos vadászat eredménye 8 őzbak, 1246 fácán és 355 nyul.

— **Megfagyott család.** A szatmármegyei Csenger nagyközség határában a járőri szolgálatra kirendelt csendőrök a napokban az országút mellett lévő mély árokban egy felborult kocsira bukkantak. A kocsit előtt két megfagyott ló volt. A csendőrök a felborult kocsit az árokból kiemelni nem tudták, miért is a közeli tanyából segítséget hívtak. Mikor a kocsit az árokból kiemelték, a kocsit alatt egy ember, egy asszony és három apró gyermek csonttá fagyott holttestére találtak. A nyomozás során megállapították, hogy a szerencsétlenség áldozatai **M o c s o n y a** Péter és családja. Mocsonya mint béres az ugocsamegyei Ferenczi-tanyán szolgált, ahonnan kocsival elindult, hogy új szolgálati helyére, a szatmármegyei csengeri pusztára költözzön. Utközben azonban, mikor már csak pár kilométer választotta el őket új rendeltetési helyüktől, nagy hóvihár lepte meg őket, s kocsijuk a nagy sötétségben az országút mellett levő mély árokba fordult, ahol sirjukat lelték.

Szerkesztői üzenetek.

Nyika János urnak, *Ansel.* Sziveskedjék utánna nézni lapunk 11-ik számában s ott a 446 tétel alatt meg fogja találni nevét az Évkönyv megrendelői közt. — **Mikó László** urnak, *Erdő-Hornáti.* A választói jogot nem az állás, hanem legnagyobb részt az adó mérve adja meg. Az erdőörnek hogy választó lehessen — ha csak megfelelő adóval terhelt földje vagy háza nincs — abban az esetben van csak választói jogosultsága, ha IV-ed osztályu kereseti adóját legalább 1000 korona jövedelem után fizeti. Hogy mily cimen választók a levelében említett uradalmi erdőörök, kiknek javadalmazása az Önénél nem nagyobb, azt csak a választókat összeíró bizottság tudná megmondani. A választók összeírásánál egyébként elég szabálytalanság és tulkapás van s ezért rendeli a törvény, hogy a választók névjegyzéke elkészülte után 30 napon át közszemlére kitéssék s abba mindenki betekinthesse és az esetleges szabálytalanságok ellen felszólalhasson, az illető szolgabíró helytelenül jár el akkor, a midőn az erdei kihágások tárgyalásánál még egyszer megesküdteti; elegendő, ha azt hogy az erdőtörvényre megesküdt, eskü-

bizonyítványával igazolja. Hiszen ilyen módon ott, a hol sok az erdei kihágás, az erdőör akár egyebet sem tegyen, csak esküdjék. Az a szolgabíró ur még talán új ember s nem ismeri az eljárást. — **Krausz Ferenc** urnak, *Alberti.* A sajnálatos tévedés, melyet most helyreigazítottunk, csakugyan a nyomda hibájából esett meg. A most beküldöttet köszönettel vettük s felhasználtuk. — **Salamon József** urnak, *Tab.* A címet mindkét nyilvántartásunkban kiigazítottuk. — **Rubl Róbert** urnak, *Dragomérfalva.* Postájukra 3 lappéldány megy egy csomagban átkötve s külön-külön becimezve. Talán a posta nem bontja szét a csomagot, hanem egyszerűen annak kézbesíti az egészet, a kinek a címe felül van. Sziveskedjék ott utánna nézni. Egyébként a hiányzó számot újból elküldtük. — **Németh Sámuel** urnak, *Beszterce.* Hát bizony azok sajnós körülmények, a milyeneknek mindnyájan alá vagyunk vetve, de hát a kit bánat soha sem ért, az nem is tud igazán örülni. Majd csak derül is jön a borura. A címedet kijavítottuk. Üdvözlét! — **Ördög Ferenc** urnak, *Zimbró.* Nyilvántartásunk szerint előfizetése nem március, hanem február 1-én jár le. — **Kozák József** urnak, *Jálna.* Sziveskedjék pontosan tudatni, hogy az októberi 2 koronát megelőzőleg a múlt évben mikor küldött még és mennyi előfizetést, hogy utána nézhessünk a dolognak, mert feljegyzéseink szerint a múlt évre 6 K. hátraléka mutatkozik — **Müller Mihály** urnak, *N.-Keresztur.* Innen a lapot mindig idejében küldjük s így a hiba csak az Ön postáján lehet. A január 8-iki számot még egyszer elküldtük. — **Berbás János** urnak, *Somlóvár.* Az évkönyvre való előfizetése éppen az elmaradt 16-ik számban van nyugtázva, melyet újból elküldtünk. — **Repiczky János** urnak, *Győr.* A 2 koronát vettük. — **Fetz Lajos** urnak, *Szentgyörgy.* Junius végén fog lejárni az előfizetése. — **Papp Sándor** urnak, *Szin.* Kiigazítottuk s így előfizetése junius végeig van rendezve. — **Botos Mihály** urnak, *Malomviz.* Címváltozását nem közölte s mi a lapot folyton Petrosénybe küldtük. Kérjük a lap előfizetését mielőbb rendezni. — **Vieztl József** urnak, *Kisbér.* Előfizetőnk: B. J., a többi kérdezett nem. Sajnos, némely kartársnak még mindig sok buzdításra van szüksége. — **Mátyás János** urnak, *Siklós.* Feljegyzéseink szerint a beküldött 4 koronával csak múlt évi szeptember végeig van előfizetve. Sziveskedjék értesíteni, mikor küldött március óta még 4 koronát, hogy utánna nézhessünk. — **Pálffy István** urnak, *Bezeréd.* Május 15-ig van rendben. — **Komorc József** urnak, *Likér.* Múlt évi november 30-ig. — **Bognáczky József** urnak, *Tökés.* Junius 30-ig.

Hirdetések és pályázatok.

Számtan

a m. kir. erdőőri szakiskolák, az erdőőri szakvizsgára magán uton készülő és erdőaltisztek részére.

Irta: **Béky Albert,** 10—

m. kir. erdész,

a szászsebesi m. kir. erdőrendezőség vezetője.

Kapható: Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Budapest V., Alkotmány-utca 6.) **Ára:** 2:40 K, bérmentve 2:60 K.

Erdőlegény kerestetik nagy uradalom erdőgondnokságához hivatalszolgának, kinek ki látása van erdőőri állásra. Kellékek: szép és helyes írás, mindenben szolgálatkészség, jó magaviselet, vadászatban jártasság, nőtlen állapot. Javadalmazás: 30 korona havi bér, egy szoba fűtéssel. Ajánlatokat továbbít az „Erdészeti Ujság” szerkesztősége Szászsebes. - - - - 1—3

Nyomatott a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-T.” gyorssajtóján.

ERDÉSZETI UJSÁG

SZAK- ÉS TÁRSADALMI LAP AZ ERDÉSZETI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE.

Előfizetési árak:

Egész évre ... 8 kor.
Fél évre ... 4 ..
Negyed évre ... 2 ..

Pénzküldemények a
„SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA R.-T.” címére Szászvárosra,
kéziratok a szerkesztőséghez Szászsebesre küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó:

PODHRADZSKY EMIL.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fill. Ajánlközásoknál, eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fill. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
— sékelt díjak egyezség szerint. —

IX. évfolyam.

Szászsebes, 1905. január 29.

18. szám.

TARTALOM:

1. Vezércikk: A legelőjavítás fásítással. —
2. Sport: Az orvadászat okai. —
3. Tárca: Megvan a medve. —
4. Az Évkönyv előfizetői. —
5. A nagyvilágból. —
6. Hasznos tudnivalók. —
7. Különfélék. —
8. Napi hírek.
9. Szerkesztői üzenetek. —
10. Hirdetések és pályázatok.

BLUM és TÁRSA

Elsőrangú egyenruházati intézet

BUDAPEST IV., Kossuth Lajos-utca 14—16. sz.

Mesteri szabású, izlésteljes csinos kiállítású *****

erdészeti és erdő altiszti egyenruhák

nemkülönben felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a betekinthető számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megalégedésére hoztuk kivitelbe.

Polgári ruhák

a *legújabb francia- és angol-divat* szerint, szinte *jutányos árban* készíttetnek. Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készséggel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Kívánatra **ingyen és bérmentve** küldjük meg **árjegyzékünket** és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ívet. — Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel:

BLUM és TÁRSA

Szerb kir. udvari szállítók.

Ő cs. és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságú földművelésügyi Miniszterium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

ÉVKÖNYV

Az ERDÉSZETI ÉS VADÁSZATI ALTISZTI SZEMÉLYZET RÉSZÉRE AZ 1905-ik ÉVRE

immár munkában van s a következő tartalommal fog megjelenni:

1. Előszó.
2. Erdészeti havi teendők.
3. Vadászati havi teendők.
4. Kivonat az erdőtörvényből.
5. Az erdőmunkásokról szóló törvény.
6. Ministeri rendelet az erdőőri szakiskolákról.
7. „ „ „ „ szakvizsgákról.
8. „ „ a vadőri „
9. „ „ „ hatósági esküről.
10. Vadászati törvény.
11. Fegyveradó-törvény.
12. Kivonat a szolgálati szabályokból. (A fegyelmi vétségekre vonatkozó rész).
13. Fegyelmi szabályok.
14. Fegyverviselés és használat.
15. Utasítás a karabély-töltények használatához.
16. Kincstáriak egyenruha szabályzata.
17. Kivonat a nyugdíj-törvényből.
18. Állandó munkások és napibéresek nyugberezése.
19. Kincstáriak legeltetési jogosultsága.
20. Magvak eltartása.
21. Erdei vetőmagvak és tölgyemakk kedvezményes vasuti szállítása.
22. Csemeték csomagolása.
23. Csemeték kedvezményes vasuti szállítása.
24. Felesketett erdőőrök adómentes fegyverei.
25. Utadó alóli mentesség.
26. Hasznos madarak jegyzéke.
27. Duvadak mérgezése.
28. Kitérésre szánt állatok kezelése.
29. Erdészeti és vadászati altisztek címháza.
30. Tárgymutató.

Ezzel a dus tartalommal az Évkönyv terjedelme meghaladja a 200 nyolcadrét oldalt s így vaskos kötetet fog képezni. **Az Évkönyvbe foglalt dolgok mind olyanok, melyekre az erdészeti és vadászati altiszti személyzetnek terhes és felelősségteljes szolgálatának teljesítése közben lépten-nyomon szüksége van s így az Évkönyvnek egy erdészeti és vadászati altiszt asztaláról sem szabadna hiányoznia.**

Ennek alapján teljesen indokolt az

Előfizetési felhívás

melyet ezennel az **Évkönyvre** hirdetünk.

Az Évkönyv előfizetési árát potom **2 koronára** tettük, hogy így módjában legyen azt a legszegényebb sorsu erdészeti és vadászati altisztnak is megszereznie.

Az évkönyv nem lesz bolti áru s így abból csak annyi példányt nyomtatunk, a hányra az előfizetési díj folyó évi január hó végéig hozzánk be lesz küldve. **Siessen tehát mindenki beküldeni a 2 korona előfizetési díjat**, hogy így tájékozva legyünk a nyomtatandó példányok számáról. Az előfizetés beküldője olvashatóan jegyezze fel nevét, lakását, utolsó postáját és a vármegyét.

Az előfizetés a következő címen küldendő:
Az „Évkönyv“ kiadóhivatala, Szászsebes.

Szászsebes, 1904. év október havában.

PODHRADSKY EMIL,

Az ÉVKÖNYV kiadója.

Nyomatott a „SZÁSZVÁROSI KÖNYVNYOMDA RÉSZVÉNY-TARSASÁG“ gyorsajtóján 1905.

